

Держава починається з Родини

Юрій Ключівський

Мало хто не погодиться з думкою, що держава починається з кожного її громадянина, а первинна її складова – сім'я, родина, Рід...

Чи не є ми свідками - ігнорування вищевказаних взаємозв'язків, в сучасній Україні та чи можливе, взагалі - успішне існування держави, без знання свого родоводу, кожним її громадянином, як і розуміння останнім – важливості таких інститутів, як: сім'я, родина, Рід?

Натомість, очевидно, що більшість із нас живе у вузькому, замкненому: територією, часом та особами - колі, й майже нічого не знаємо про свою родину, Рід, або ж ці знання занадто - поверхові. Доля, часто розпорочує рідних нам людей, по світу а родинні зв'язки, за тисячі кілометрів, від оселі батьків-дідів – суттєво послаблені...

Але якщо ми не пам'ятатимемо своїх витоків, не будемо в сім'ях, родині, Роді: знатися, зустрічатися та поважатися, між собою, то в цьому жорстокому світі ми будемо, швидше за все - приречені на недолю. Натомість знання свого роду духовно збагачує людину, дає відчуття захищеності, розуміння того, що ти в цьому світі не один.

Саме вищевказані думки, привели до розуміння потреби – зустрітись Родиною, що й було здійснено у серпні 2012 року, коли до Ясіня з'їхалася майже 80 прямих і непрямих потомків нашого Роду, на свою II Зустріч.

Однак, від ініціативи, до реальної Зустрічі було не так близько, як може здатися. Насамперед, ідеї дослідити Рід, виникла на святкуванні 80-річного Ювілею моєї мами, яке відбулось роком раніше, в Ужгороді та який «перейменували» в I Зустріч Роду.

За час, що сплинув, від I Зустрічі, вдалось обрати комп'ютерну програму та сформувати Родинне Дерево, в яке було занесено дані та світлини більше, як по 300 родичах, яких рознесено до восьми поколінь, починаючи з 1799 року! Чимало безсонних ночей й інтенсивних пошуків та перемовини й переписка, нерідко з... невідомими людьми, що пізніше «стали» родичами, привели до думки – офіційно презентувати Родинне Дерево!

Для цього було проведено значну, підготовчу роботу, складено Програму Зустрічі та заплановано ряд заходів у рамках Зустрічі. Було необхідно прийти, практично до кожного родича чи його сім'ї, щоб не тільки побачитись через, як правило, значний час, але й не рідко – вперше познайомитись та переконати кожного – дати свої дані до Родинного Дерева чи вислухати слушні пропозиції щодо такої Зустрічі!

І ось, в «Скіфському полюванні» смт Ясіня, нащадки родів Туцканюків, Дячуків, Ключівських та інших, нарешті – зібралися разом! Приїхали потомки, різних поколінь, практично із усіх куточків України: із Закарпаття, з Вінниччини, з Рівненщини, з Росії, з Чехії та Естонії. Дехто з них згадував один одного, але більшість - ніколи до того дня... не бачили один

одного і вперше познайомились між собою. Цікаво було спостерігати, коли: одні не знають, що сказати, інші, в напруженні - що почують. Пам'ятаю, що зніяковілим пропонував єдине: вітайте один одного та цілуйтеся між собою тому, що ви точно – родичі! Тим же, хто просив щоб йому представили присутніх на Зустрічі, признавався, що й сам ще не усіх бачив та з багатьма – не знайомий!

Так чи інакше, але «знайомство» родичів в ході Зустрічі, не дивлячись на скутість та сором'язливість, окремих присутніх, була швидко подолана, в ході спілкування та, навіть, відбулось порозуміння між окремими сім'ями, які до цього, певний час, по різних причинах - не спілкувалися. А скільки цікавих історій було озвучено в перший же вечір зустрічі та переглянуто світлин, які принесли з собою завбачливі родичі...

Ось, Ганна Ключівська з Чеської Республіки, у віці 81 літ, у своїх спогадах пригадала тих пращурів, котрих більшість із членів Роду знають лише по фотокартках: «Пригадую, як дід, розповідав нам про те, що колись буде все по-іншому, що брат ненавидітиме брата, а діти не поважатимуть батьків. Дід був грамотним чоловіком, знав кілька мов, а на той час це було великим досягненням. Тоді були важкі часи. Мого батька забрали в армію, а мати з сімома дітьми залишилася сама. Під час війни бомба влучила в нашу хату, вдалось врятувати лише корову, яка на той час була єдиною годувальницею сім'ї. Моя мати, в ході Другої світової війни - зажила великих поневірянь, коли з маленькими дітьми подолала, практично – пішки, з сотню кілометрів, щоб дістатися безпечного місця. Я щаслива, що ми змогли всі разом зібратися, сьогодні та вшанувати пам'ять наших предків. Сподіваюся, що традиція буде й надалі продовжуватись, нащадками роду».

Символічним був приїзд на Зустріч найстаршого, 88 річного члена Роду – Туцканюка Миколи. Цей, практично, незрячий та нечуючий, найстарший син, найстаршого сина прапрадіда Туцканюка Юри та Тулайдан Марії – низенько вклонився усім прибулим, вітаючи зібрання Роду, чим викликав сльози та гучні оплески у багатьох присутніх...

Для Марії Флорі з Естонії спілкування з родиною вилилося в намір відремонтувати свій старенький будинок у Ясінях, щоб частіше приїжджати: «Дуже сумую за краєм, тут мені все рідне, миле серцю. Колись ми хотіли повернутися на Закарпаття, проте тут не було для нас роботи, а зараз вже пізно про це думати – там влаштували своє життя, там працюють і вчаться наші діти та народжуються внуки. Але пишаюся сама (й прищепила це дітям), тим, що я українка, тому з дитинства навчала дітей рідної мови, українських і гуцульських пісень, народних традицій, розповідала про наш рід і країну»...

Насичена, 3-денна програма Зустрічі передбачила не тільки знайомства та спілкування, але й окремі

акції, як-то: прибирання річки Тиси, під лозунгом «Наша Родина – за чисту Тису», відкриття Пам'ятної дошки, на місці проживання прабабків, відвідання могил уже померлих родичів на кладовищі біля Покровської церкви...

Так, практично, усі присутні члени Роду, не дивлячись на певні упередження, все ж прийняли участь у прибиранні річки Тиси.

Гарною вийшла поїздка до присілку Ясіня - Лопушанки, до родинного обійстя Туцканюків та де ще росте яблунька, посаджена прапрадідом Юрієм. Саме тут було оприлюднено Пам'ятну дошку та прийнято рішення про доцільність спорудження Родинної Каплички, яка має стати місцем, куди кожен із членів Роду - зможе прийти сам та привести своїх потомків, розповідаючи їм про історичне минуле пращурів. Невелика гостина та фотографування присутніх - стали справжнім святом цілої Родини.

Логічним завершенням Зустрічі Роду – була презентація Родинного Дерева, до якого за короткий проміжок часу вдалось занести, доступні дані, практично по усіх відомих і не зовсім членах Нашого Роду. Саме в той момент, присутні на Зустрічі - члени Роду, змогли наглядно (на 54 роздрукованих аркушах) побачити, практично - усіх родичів та прослідкувати родинні зв'язки, починаючи з кінця XVIII століття!

Примітно, що такі дані до Родинного Дерева вносились із самотужки розроблених Анкет члена Роду, які заздалегідь було роздано кожному члену Роду для їх заповнення.

В ході Зустрічі Роду, також була організована реєстрація прибулих на Зустріч, що дозволило від усіх присутніх на ній – отримати оперативну та точну інформацію, в тому числі й по тих родичах, які не прийняли участь у Зустрічі Роду.

Крім того, члени Роду, на протязі усієї Зустрічі - мали можливість продовжити писати до «Родинної книги» та формувати «Книги спогадів і побажань», а також обмінюватись спогадами про членів Родини, переглядати родинні реліквії, старі фотографії й відеоматеріали.

Практично усі заходи, що пройшли у рамках Зустрічі, було фото та відео задокументовано членами Роду а також професійними журналістами, яких було запрошено.

Цікавою була пропозиція щодо формування Ради Старійшин Роду, повноправними членами якої став (та стане) кожен член Родини, якому виповнилось 80 років! На окремі пропозиції – знизити вік членства у цьому органі Роду - до 75 років, Василь Дячук заперечив зі словами: «нехай не палять і не п'ють, щоб жили довго та змогли похвалитись членством у Раді Старійшин нашого Роду»!

Крім того, визнано за доцільне, щоб Рід мав власні атрибути, як-то: Гімн, Герб, Прапор, Родинну Грамоту тощо. Також члени Роду висловились щодо формування Фонду Роду, який акумулюватиме фінансові кошти, нерухоме майно та інші активи, які буде можливо заповідати Роду...

Зустріч Роду, в такому форматі була, практично, першим масштабним форумом нашої Родини, метою якого було, не стільки організуватись, скільки... познайомитись, взагалі! Усі присутні на Зустрічі Роду стали свідками зворушливих сцен, коли зустрічались, обнімались та плакали ті, хто 20, 30, 40 років, а то й

взагалі ніколи – не бачились! Пам'ятаю, що майже усі просили мене, щоб їх представили іншим присутнім. Однак це було складно й для організаторів Зустрічі... Єдине, що можна було зробити у цій ситуації, це оголосити: «Знайомтеся та сміло цілуйтеся, бо ми тут – усі родичі»!

У своєрідному інформаційно-звіті по результатах II Зустрічі Роду, який розіслав усім членам Роду, писав, що «за три дні Зустрічі, силами членів Роду було зроблено кілька сотень фотографій та знято десятки відеоматеріалів, які потребують свого впорядкування. Практично, кожному бажаному члену Роду було виготовлено та передано, в електронному виді, на CD-носію, майже усі відзняті на Зустрічі Роду матеріали (фотографії та відео).

Позитивно, що на Зустрічі працював, запрошений мною кореспондент обласної газети «Новини Закарпаття», стаття якого вийшла друком 8 вересня 2012 року (№№101-102, <http://www.nz.uz.ua/node/372>). Крім того, мною на трьох радіостанціях (в тому числі «Наше радіо»), було замовлено пісні, в честь Зустрічі Роду.

Про II Зустріч Роду були поінформовано й місцеву владу а Голова селищної Ради (Едуард Зелінський) - відвідав зібрання Родини, привітав його учасників та «доповів» про вивезення, зібраного напередодні, Родиною - сміття.

Крім того, уже у вересні 2012 року, інформацію про наш Рід та про II Зустріч Роду, розміщено на ряді web-сайтах в Інтернеті, зокрема в «Однокласниках»: <http://www.odnoklassniki.ru/group/54042041384973>; «В контакті»: http://vk.com/nash_rid; в Facebook: (<http://www.facebook.com/NasVelikijRid>)...

Знаю, що багато із членів Нашого Роду прожили завершення 2012 року під впливом серпневої Зустрічі Родини. Про це постійно читаю у листах, які отримую від багатьох членів Роду, в тому числі й тих, хто по різним причинам не зміг, або не захотів (про що жалкує!) приєднатись до II Зустрічі нашого Роду.

Ба більше того, саме цьогорічна Зустріч Родини, спонукала до обміну контактами та спілкування багатьох членів Роду. Так, на моє прохання, переслати підготовлені нами CD-диски з фотографіями Зустрічі Роду - нашим родичам до Тячева (гілка Туцканюка Степана), їх ужгородські, двоюрідні близькі, чи не вперше – відвідали тячівців. Коли ж мені, без коментарів, просто переслали фотографії зустрічі в Тячеві, пам'ятаю, що сказав своїй мамі таке: «Ось, саме цього випадку й достатньо, щоб виправдати усі зусилля по формуванню Родинного Дерева та організації II Зустрічі Роду»...

Відрядно, що лише за 2012 рік, Наша Родина розрослась на 5 (нам відомих) новонароджених членів Роду. Приємно констатувати й те, що з вересня 2012 року Рада Старійшин Роду збільшилась, а її п'ятим членом стала Тулайдан (Дячук) Васирина Василівна, якій виповнилось 80 років, а з січня 2013 року, маємо ще одну ювілярку – Стеблюк (Туцканюк) Олену Василівну, яка також вступила до клубу Старійшин Роду...

Але час – не зупинити. У своєму привітанні до новорічних та Різдвяних свят, писав членам Родини, що для багатьох із нас, 2013 рік, це «рік нових сподівань, надій та звершень. У цю годину, хочу побажати усім членам нашого Великого Роду:

міцного здоров'я, сімейних гараздів та родинного щастя! Нехай усі мрії, кожного з нас – здійсняться... Нехай для усіх віруючих нашого Роду, доля яких розкидала по різних конфесіях, але не дала забути своє релігійне коріння – Різдвяні свята (по Юліанському, чи по Григоріанському календарю) будуть веселою, щирою та сповненою любов'ю згадкою про традиції Святого вечора наших прабабків. Нехай свічка, запалена кожним членом нашого Великого Роду, у Святвечір, стане великим, світлим та теплим полум'ям в честь наших предків, які дали нам життя, любов до своєї батьківщини та вірність нашому Великому Роду. Нехай Бог оберігає кожного з нас та дасть нам кріпость й надію на майбутнє»...

Натомість, виходячи з пропозиції, про доцільність спорудження Родинної Каплички, яку підтримало більшість учасників II Зустрічі Роду, що відбулась у серпні 2012 року, уже на початку 2013 року мною було підготовлено та розіслано повідомлення про підготовку до I-ї експедиції Нашого Роду, яку плануємо здійснити 1-31 липня 2013 року, до присілку Лопушанка, смт. Ясіня.

Саме ідея експедиції, виникла з метою побудови Родинної Каплички та сходження (на чому наполягала, особливо - молодь) на такі карпатські вершини, як: Говерла, Петрос та Близниці. Однак, щільна Програма II Зустріч, в 2012 році - цього не дозволила.

Членам Роду, які бажають прийняти участь в I-й експедиції нашого Роду запропоновано подавати свої зауваження й пропозиції щодо реалізації ідеї, а також подавати заявки на виконання того чи іншого пункту запропонованого. На підставі зауважень та пропозицій членів Роду, щодо спорудження Родинної Каплички була складена Програма, Кошторис витрат, Умови фінансування та Правила участі в I-й експедиції нашого Роду.

Очевидно, що Родинна Капличка стане саме тим місцем, куди зможе, будь-коли - завітати кожен член Родини, привести своїх дітей та онуків, показати їм місце, звідки пішов наш Рід і розказати їм про наших прадідів та їх нелегке життя: то за правління австрійських Габсбургів, то за часів Австрійсько-Угорської Імперії, то з панування Угорських королів, при входженні Підкарпатської Русі до складу Чехословацької Республіки, то в період СРСР.

Відродно й те, що кожен бажаючий, в тому числі й простий перехожий - зможе запалити в Родинній

Капличці... свічку. Така пам'ять про прабабків великого Роду, буде гідним кожного її члена: від старого до малого...

Так чи інакше, але інтерес до нашого Роду, що зумів таким чином зібратись та організуватись – немалий. Приємно, що в ході спілкування та при багатьох зустрічах, люди, які дізнавались про такі активні дії нашого Роду не тільки щиро дивувались, але й бажали нам, організаторам та усім членам Роду - усіляких гараздів. Більше того, крім особистих листів мені, було немало й коментарів, безпосередньо, в соціальних мережах Інтернету. Так, Василь Устич, пише: «Юра. Я вражений. Не знав про таку чудову ініціативу Вашого роду. Приклад, достойний поширення. Нації, яка зможе такі родинні зібрання зробити масштабним явищем, частиною своєї культури, ніколи і ніщо не загрожуватиме. Вітаю Ваш рід»...

Пояснити такий інтерес до минулого, особливо, до родинних коренів, з сьогодення – можна не стільки тугою – пізнати та довідатись про своїх предків: хто вони, якого роду-племени, скільки - відповісти на питання: хто ми, звідки, куди йдемо і яке нас чекає майбутнє. Дивно, але можу констатувати - практично, кожну освічену людину цікавить: його минуле у світлі – що мене чекає в майбутньому. Це актуально, особливо для такої молоді нації, як – українська. Саме, історичне минуле та родинні зв'язки, відіграють значну роль у формуванні свідомості та державницьких ідей для багатьох успішних країн, особливо на Сході (Японія, Південна Корея, Китай). Очевидно, що це ж, в повній мірі – стосується й України...

Можливо, настав час, коли в Україні, поряд із краєзнавством, варто вводити у шкільні програми... родознавство! Адже, нічого так не надихає кожного із нас, як знання та гордість за минуле, особливо, за наших батьків та дідів. Саме пам'ять про них, краще за все, поряд із позитивними прикладами їх нелегкого буття, як ніщо – зміцнює кожну сім'ю, родину, Рід! А отже і державу, в якій такі: сім'ї, родини, Роди – існують, діють та пропагують себе, будучи прикладом, особливо для молоді.

Натомість, очевидно, що та держава, яка не починається із сім'ї, родини, Роду, однозначно – не має майбутнього. Адже, відомо, що на чужому – своє не побудувати! Але це вже тема – іншої розмови...

На фото: члени Родини після прибирання р. Тиси

На фото: Ніби «тече» Родинна ріка...

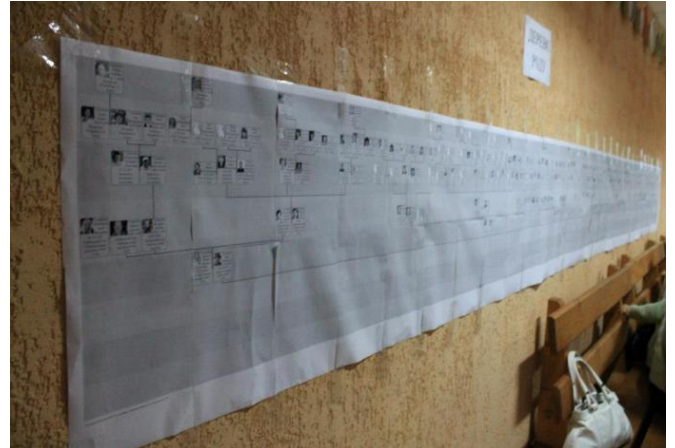
На фото: Пам'ятна Дошка з текстом, яку було розміщено на останній «дідовій» яблунці

На фото: Макет Родинної Каплички, яку буде споруджено на родинному обійсті Туцканюків

На фото: Члени Родини у Лопушанці, на родинному обійсті Туцканюків

На фото: Роздрукована версія Родинного Дерева, яка у довжину склала майже... 7 метрів!

На фото: П'ятиюрідні сестрички та братик, як близнятка: одна з Ужгороду, друга з Лопушанки, третій з Мукачева

На фото: Родинне фото біля турбази «Едельвейс» - візитної картки туристичного Ясіня

На фото: Відвідання кладовища та покладання квітів на могили, де поховані прабабки